

κώδες, φίλη μου, νὰ τὸ συλλογίζομαι! Θέλω νὰ μὲ ἐνθαρρύνουν, ἀλλ' ἐγὼ τρέμω.

Τὴν νύκτα δὲν τὴν διήλθομεν καλλίτερα. Ἄ-διάσκοπος ὁ πυρετός! Ἄν ἔβλεπες πῶς κατήντησε τὸ εὐμορρον ἐκεῖνο κορμάκι, τὸ ὁποῖον τόσον ἐθαυμάζομεν! Δὲν θέλω νὰ βάλω εἰς τὸν νοῦν μου ὅ,τι ὁ Θεὸς μοῦ φυλάττει. Παρήγγειλαν πάγον! Ἄνάγκη νὰ τοῦ κόψωμεν τὰ μαλλάκια! Καῦμενοι ξανθοὶ βόστρυχοι, τοὺς ὁποίους ἔπαιρνε ὁ ἄνεμος ὅταν ἔτρεχε νὰ φθάσῃ τὸ στεφάνι του! Θὰ μοῦ φύγῃ ὁ νοῦς! — Παιδί μου! παιδάκι μου! Τόσον μοῦ ἀδυνάτησεν ὥστε λόγος δὲν ἐβγαίνει ἀπὸ τὰ στεγνὰ καὶ μελανὰ χειλάκια του. Τὰ μεγάλα του ματάκια μόλις διατηροῦν ὀλίγην λάμψιν, καὶ κάποτε κάποτε μοῦ χαμογελοῦν. Ἀλλὰ τὸ χαμόγελό του εἶνε τόσον γλυκὺ καὶ ἀδύνατον, ὥστε φαίνεται ὡς νὰ μὲ ἀφίνει ὑγείαν! Νὰ μὲ ἀφήσῃ ὑγείαν! καὶ ἔπειτα ἐγὼ τί θὰ γείνω; Ὅχι, τὰ μεγαλοποιῶ τὰ πράγματα, χωρὶς ἄλλο.

Σήμερον τὸ πρωῒ, μ' ἐξέφυγε λυγμός, δὲν ἐκράτηθην νομίζουσα ὅτι κοιμάται. Ἄλλ' αἰφνης τὰ χεῖλη του ἀνοίγονται καὶ μοῦ λέγει σιγᾶ σιγᾶ, ὥστε ἠναγκάσθην νὰ σκύψω πλησίον εἰς τὸ στοματάκι του διὰ νὰ τὸ ἀκούσω :

«Μὲ ἀγαπᾶς, μαμμά;»

Ἄν τὸ ἀγαπῶ! . . . Καὶ ἐγὼ ἀπέθνησκον ἐξ αἰτίας του.

Ἡ παλαιὰ σου φίλη.

*
**

Μ' ἔστειλαν ἐδῶ εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ καμμίαν ὠφέλειαν δὲν βλέπω. Ὅσημέραι αὐξάνει ἡ ἀδυναμία μου. Αἰσθάνομαι τὴν κατάστασίν μου χειροτερέουσιν. Ἄλλ' ἀπὸ τί θέλουν νὰ με θεραπεύσουν;

Ἄν τυχὸν καὶ δὲν ἐπανέλθω αὐτοῦ, θὰ εὕρῃς εἰς τὸ ἀρμάριον μου τὰ τελευταῖα του παιγνιδάκια. Ἀκόμη ἐπάνω εἰς αὐτὰ διακρίνονται τὰ ἕχνη τῶν μικρῶν του δακτύλων. Σὺ μόνη νὰ τα πάρῃς καὶ νὰ τα καύσῃς, τὰ πολύτιμα αὐτὰ λείψανα, τοὺς δυσμοίρους τούτους μάρτυρας οἰχομένης εὐτυχίας. — Βλέπω ἀκόμη. . . Ἄλλ' οἱ λυγμοὶ μὲ πνίγουν.

Χαῖρε, φίλη μου. — Τί τα θέλεις, ἔλτισα πάρα πολὺ ὑψηλὰ ἐπὶ ἐδάφους ἀδυνάτου. Διὰ μιᾶς ἡγάπησα πάρα πολὺ.

Ἡ ἐκ ψυχῆς φίλη σου

[Κατὰ τὸ γαλλικόν, ὑπὸ τῆς Κ^α Μ^{**}].

«Ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπαναστάσεως, διηγεῖται ὁ Φωτάκος, αἱ γυναῖκες τῆς Δημητσάνας εἶχον τὴν φροντίδα νὰ δένουν τὰ φουσέκια ὅταν δὲ ἔσωσαν τὸ χαρτί καὶ πλέον δὲν εἶχαν ἄλλο, ἐχάλασαν τὴν πολύτιμον βιβλιοθήκην τῆς σχολῆς των καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία διὰ νὰ προφθάνουν ὅλα τὰ στρατεύματα τῆς Πελοποννήσου».

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ].

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 103.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κύριος Δετουρνὲλ ἐφάνη βυθιζόμενος εἰς σπουδαίαν μελέτην ἔμεινε δὲ οὕτως ἐπὶ ἕν τέταρτον καὶ πλέον, ὅτε μὲν διαγράφων κύκλους ἐπὶ τοῦ δαπέδου διὰ τοῦ ἄκρου τῆς ῥάβδου του, ὅτε δὲ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν καὶ θεωρῶν πρὸς τὰ ἀνάγλυφα τῆς ὀροφῆς, ἐνῶ ὁ μαρκήσιος σιωπηλὸς καὶ ἀνήσυχος ἠτένιζε πρὸς αὐτὸν ζητῶν ν' ἀναγνώσῃ τὴν τύχην του ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ μεταβαίνων ἀπὸ τῆς ἀποθαρρύνσεως εἰς τὴν ἐλπίδα, ἀναλόγως τῆς ἐκφράσεως, ἣν ὁ δόλιος γέρον ἐδίδεν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του.

— Κύριε μαρκήσιε, εἶπεν ἐπὶ τέλους, ὁ νόμος ἐκφράζεται ῥητῶς, ὅτι τὰ δικαίωματα τοῦ υἱοῦ τοῦ Σταμπλῆ εἰσὶν ἀδιαφιλονέικητα. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ μὴ ἐπιδεκτικὸν ἐνστάσεως, ἔχω τὴν πεποιθήσιν ὅτι μεταχειριζόμενος πολλὴν πανουργίαν καὶ δεξιότητα θέλετε κατορθῶσαι ν' ἀναγκάσῃτε τὸν Βερνάρον νὰ παραιτηθῇ τῶν ἀξιώσεών του. Ἄλλ' ἰδοὺ τὸ κακόν! διὰ νὰ φθάσωμεν ἕως ἐκεῖ, πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὰς λεπτολογίας τοῦ νόμου, καὶ ὑμεῖς, μαρκήσιος Λασεγλιέρ, δὲν θέλετε ποτὲ καταδεχθῆναι νὰ μεταχειρισθῆτε στρεψοδικίας.

— Οὐδέποτε, κύριε, οὐδέποτε, ἀπήντησεν ὑπερηφάνως ὁ εὐπατριδῆς· προτιμῶ νὰ ριφθῶ ἔξω ἀπὸ τοῦ παραθύρου παρὰ νὰ βυθίσω τοὺς πόδας μου ἐντὸς τοῦ βορβοῦρου τῆς κλίμακος.

— Ἦμην βέβαιος περὶ τούτου, ἀπήντησεν ὁ κύριος Δετουρνὲλ, καὶ τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἶναι παρὰ πολὺ ἱποτικὰ ὥστε νὰ τὰ ἀποδοκιμάσω. Ἐν τούτοις, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παρατηρήσω, ὅτι πρόκειται περὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν προγόνων σας, περὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου περιουσίας, πρόκειται περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς θυγατρὸς σας καὶ τῆς γενεᾶς ὑμῶν ὅλης. Ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ τὰ λάβητε ὑπὸ ὄψιν, δὲν λέγω δὲ καὶ περὶ ὑμῶν, κύριε μαρκήσιε, διότι οὐδέποτε καρδία εὐγενεστέρα τῆς ὑμετέρας ἔπαλλέ ποτε ὑπὸ ἀνθρώπινον στήθος. Ἡ καταστροφή φοβίζει ὑμᾶς ὀλιγώτερον ἢ κηλὶς ἐπὶ τοῦ οἰκοσήμεου σας, ἡ πτωχεία δὲν σᾶς εἶναι ἐπαχθής, καὶ δύνασθε ἐν ἀνάγκῃ νὰ τραφῆτε μὲ ρίζας καὶ μὲ ὕδωρ καθαρόν. Τοῦτο εἶναι εὐγενές, εἶναι μέγα, εἶναι ὠραῖον, εἶναι ἡρωϊκόν καὶ φαντάζομαι ἤδη ὑμᾶς ἐπαναλαμβάνοντα ἀταράχως τὴν πρὸς τὴν πτωχείαν ἄγουσαν ὁδόν· ἀλλ' εἰς τὸ θέαμα τοῦτο ἡ καρδία μου συγκινεῖται, ἡ φαντασία μου ἐξάπτεται, διότι εὐλόγως εἶπον, ὅτι εἶναι μεγαλοπρεπὲς θέαμα νὰ βλέπῃ τις τὸν ἀνθρώπινον γενναίως παλαίοντα κατὰ τῶν δυσχερειῶν τῆς τύχης! Ἄλλ' ἡ θυγάτηρ σας, κύριε, ἡ θυγάτηρ σας· εἰσθε πατήρ, κύριε μαρκήσιε! Καὶ ἐὰν σᾶς ἀρέσκῃ νὰ ἐκλέξητε τὴν τύχην τοῦ Οἰδίποδος, πῶς θέλετε δυνηθῆναι νὰ ἐπιβάλητε εἰς τὴν ἀξιαγάπητον ἐκείνην κόρην τὰ καθήκοντα τῆς Ἀντιγόνης; Τί λέγω!

μήπως άκαμπτος, ως άλλος Άγαμέμνων, θέλετε να θυσιάσετε την νέαν ταύτην Ιφιγένειαν επί του βωμού τής έγωϊστικής υπερηφανείας και τής τιμής! Ένοῶδιτι δὲν θέλετε να διασύρητε τὸ ὄνομά σας εἰς τὰ δικαστήρια και ν' ἀρπάσετε διὰ τοῦ δόλου τὴν ἀνωγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων σας ἐν τούτοις, σκέφθητε, πρόκειται περὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἰδιοκτησίας! Κύριε μαρκήσιε, φρίνεσθε πλασμένος διὰ νὰ κατοικήτε εἰς τὸ μέγαρον τοῦτο και ἡ περιβάλλουσα ὑμᾶς προγονικὴ πολυτέλεια ἀρμόζει ὑμῖν τόσον καλῶς, ὅσον ἀρμόζει ἡ χειρὶς εἰς τὴν χεῖρα. Καὶ ἔπειτα δυολογήσατε εὐσυνειδήτως: εἶνε ἄρα γε μεγαλειότερα αἰσχύνῃ νὰ ζητήσῃ τις νὰ κτυπήσῃ τὸν ἀντίπαλόν του εἰς τὸ ἑλλιπὲς μέρος τοῦ νόμου, παρ' ὅτι ἦτο ἄλλοτε, ὅτε οἱ μονομαχοῦντες ἰπποταὶ ἐζήτουν νὰ κτυπήσωσιν ἀλλήλους εἰς τὸν ἀρμόν τῆς προσώπιδος ἢ εἰς τὸ τρωτὸν μέρος τῆς πανοπλίας;

— Ακούσατε, κύριε, εἶπεν ὁ μαρκήσιος μετὰ τινῶν στιγμῶν σιωπηλὸν δισταγμὸν, ἐὰν μὲ ἐγυῶσθε περὶ τῆς ἐπιτυχίας, τότε, χάριν τῶν συμφερόντων τῆς προσφιλοῦς μοι θυγατρὸς, θ' ἀποφασίσω νὰ κενώσω μέχρι πυθμένος τὸ ποτήριον τῆς ταπεινώσεως.

— Θρίαμβος τῆς πατρικῆς στοργῆς! ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Δετουρνέλ· λοιπὸν ἀπερασίση· θὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς δίκης και δὲν ἀπολείπεται πλέον εἰ μὴ νὰ εὐρωμεν διὰ τίνος λεπτολογίας, διὰ τίνος στρεφοδικίας ν' ἀρπάσωμεν νομίμως τὴν κληρονομίαν τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ εὐεργέτου σας.

— Διάβολε! δὲν συνεννοοῦμεθα ἀνεφώνησεν ὁ γηραιὸς εὐπατριδῆς, ὅστις ἐντὸς δευτερολέπτου ἠρρυθρίασε και ὠχρίασεν ἐκ τῆς αἰσχύνῃς και τῆς ὀργῆς. Δὲν ζητῶ τοῦτο, κύριε, ἀναμφιβόλως θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ μεταβιβάσω ἄθικτον εἰς τὴν θυγατέρα μου τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν προγόνων μου· ἀλλά, μὰ τὸν Θεόν! δὲν θέλω ν' ἀπογυμνώσω τὸν νεανίαν· θέλω προνοήσῃ περὶ αὐτοῦ και οὐδενὸς θέλω φεισθῆ, ὅπως ἐξασφαλίσω αὐτῷ ὑπαρξιν τιμίαν και εὐχάριστον.

— Α! εὐγενῆς καρδία! εἶπεν ὁ κύριος Δετουρνέλ μὲ συγκίνησιν τόσον ἐπιτυχῶς προσπεποιημένην, ὥστε ὁ κύριος Λασεγλιέρ ἠσθάνθη ἑαυτὸν πραγματικῶς συγκινοῦμενον. Ἴδου ἐν τούτοις πόσον γενναῖοι εἶναι οἱ εὐπατριδαὶ οἱ κατηγοροῦμενοι ἐπὶ ἐγωϊσμῷ και ἀγνωμοσύνῃ! Καλὰ, ἀφοῦ ἀπαιτεῖτε τοῦτο, θὰ φροντίσωμεν και περὶ τοῦ Οὐσάρου· θ' ἀναφέρωμεν μάλιστα τοῦτο εἰς τὰ δικαστήρια και ὅσον ὀλίγον ἂν γνωρίζῃ ὁ δικηγόρος μας νὰ ὠφελθῇ τούτου, εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλει προξενῆσαι εὐνοϊκὴν ἐντύπωσιν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν δικαστῶν.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κύριος Δετουρνέλ, ἐζήτησε στιγμῶν τινῶν σκέψιν ὅπως εὖρη, ὡς εἶπεν ὁ ἴδιος, τὸ ἑλλιπὲς μέρος τοῦ νόμου· ἐβυθίσθη λοιπὸν πάλιν εἰς βαθεῖας μελέτας και μετὰ δέκα λεπτά

ἤγειρε τὴν κεφαλὴν περιχαρῆς και μειδιῶν· τοῦτο δὲ ἰδὼν ὁ κύριος Λασεγλιέρ ἐχάρη ὡς ἄνθρωπος, ὅστις ἐνῶ μέλλει νὰ ὑποστῇ θανατικὴν ποινὴν ἀκούει αἴφνης ὅτι ἀντὶ τούτου καταδικάζεται εἰς ἰσόβια δεσμά.

— Λοιπὸν, κύριε; ἠρώτησε.

— Λοιπὸν, κύριε μαρκήσιε, ἀπήντησεν ὁ κύριος Δετουρνέλ λαμβάνων αἴφνης ὕψος περίλυπον και φοβισμένον· ἐχάθητε, ἐχάθητε ἄνευ ἐλπίδος, ἄνευ μέσου σωτηρίας· διότι ἂν λάβῃ τις ὄλα ὑπ' ὄψιν, ἐὰν ζυγίσῃ, ἐὰν ὑπολογίσῃ τὰ πάντα, πείθεται ὅτι τὸ νὰ καταφύγωμεν εἰς δίκας θὰ ἦναι ἀνωφελές· διότι θὰ χάσῃτε τὴν ὑποληψίαν σας χωρὶς νὰ κερδήσῃτε τὴν περιουσίαν σας. Μάτην ἤθελον προσπαθῆσαι νὰ στρεφοδικήσω, δὲν δύναμαι νὰ σώσω ὑμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεκακοιστοῦ ἐξηκοστοῦ ἄρθρου τοῦ περὶ δωρητηρίων κεφαλαίου· ναὶ μὲν ὑπάρχει πάντοτε τρόπος ὅπως στρεφοδικήσῃ τις ἐπὶ τοῦ κώδικος, ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ ὅροι τοῦ ἐγγράφου, δυνάμει τοῦ ὁποῦ ἀνεκτήσατε τὴν περιουσίαν σας εἶναι πολὺ εὐκρινεῖς, ὥστε και ἡ καλλιτέρα διάθεσις δὲν ἀρκεῖ νὰ διαστρέψῃ τὴν ἔννοίαν αὐτῶν· διότι ὁ γέρον Σταμπλῆ δὲν σᾶς ἐχάρισε τὴν περιουσίαν του εἰ μὴ ἐπὶ τῇ πεποιθήσει, ὅτι ὁ υἱὸς του εἶεν ἀποθάνει· ἐπειδὴ λοιπὸν οὗτος ζῆ, ἄρα ὁ πατήρ οὐδὲν ἔλωκεν ὑμῖν. Πῶς θέλετε νὰ διαστρέψωμεν τοῦτο! Ἄλλ' ἐπεθύμουν νὰ μάθω, ἀνεφώνησε θριαμβευτικῶς, διατὶ βασιανίζομεθα νὰ εὐρωμεν δυσάρεστον λύσιν, ἐνῶ ἔχομεν ἀνά χειρας ἄλλην ἐτοίμην, εὐκολον, ἀλόγιστον και τιμίαν. Ἐὰν ἀνεγνώσατε ὀλίγον τι τοὺς κωμικοὺς μας ποιητάς, θὰ παρετηρήσατε βεβαίως ὅτι ὄλαι αἱ κωμωδίαὶ τελειώνουσι διὰ συνοικεσίου τοσοῦτον ἐπιτυχῶς, ὥστε φαίνεται ὅτι ὁ γάμος ἐπενοήθη ἐπιτήδες δια τὴν εὐκολίαν και τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ποιητῶν. Ὁ γάμος λοιπὸν, κύριε μαρκήσιε! ὁ γάμος εἶναι τὸ πανίσχυρον ἐλατήριο τὸ *deus ex machina*, εἶναι τὸ ξίφος τέλος τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ κόπτον τὸν Γόρδιον δεσμόν. Ἰδετε τὸν Μολιέρου, ἴδετε τὸν Regnard, ἴδετε τοὺς ὄλους· πῶς ἤθελον κατορθώσαι νὰ δώσωσι λύσιν εἰς τὰ ἐπινοήματα ἐκεῖνα τῆς φαντασίας των, ἐὰν δὲν κατέφευγον εἰς τὸν γάμον; Εἰς ὄλας λοιπὸν τὰς κωμωδίας τίς συμφιλῶνε διαμαχομένης οἰκογενεας; τίς συμβιβάζει τὰς διαφοράς; τίς διαλύει τὰς δίκας; τίς τέλος δίδει τέρμα και εἰς αὐτὸν τὸν ἔρωτα; Ὁ γάμος, πάντοτε ὁ γάμος. Ἐὰν λοιπὸν ἀληθεύῃ ὅτι τὸ θεᾶτρον εἶναι ἡ πιστὴ ἀπεικόνισις τοῦ πραγματικοῦ βίου, τότε δὲν βλέπω διατὶ νὰ μὴ τελειώσωμεν και ἡμεῖς τὴν ὑπόθεσιν μας διὰ τοῦ γάμου. Λέγουσιν ὅτι ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ εἶναι νεαρὰ και εὐειδής, ὁ κύριος Βερνάρδος εἶναι ἐπίσης νέος ἔτι και ἀρκετὰ κομψός, ὡς βεβαιούσιν. Ἐνώσατε λοιπὸν τὰς δύο ταύτας νεαρὰς ὑπάρξεις· και ὁ Μολιέρου αὐτὸς δὲν ἤθελον εὖρη καταλληλοτέραν λύσιν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ μαρκήσιος, καίτοι εἰς σοβαρὰν εὐρισκόμενος θέσιν, κατελήφθη ὑπὸ τοσοῦτον σφοδροῦ γέλωτος, ὥστε ἐπὶ πέντε λεπτὰ ἐκράτει τὰ πλευρά του, περιστρέφετο ἐπὶ τῆς ἑδρας του καὶ ἀνεκάγχαζε θορυβωδῶς.

— Μὰ τὸν Θεόν! ἀνερώνησεν ἐπὶ τέλους, ἐπὶ δύο ὄλας ὥρας ἀθήμαι ἐδῶ ὡς ὑπόδικος ἐπὶ τῆς ἑδρας μου· μοὶ ὀφείλετε λοιπὸν τὴν μικρὰν ταύτην ἀποζημιῶσιν. Ἐπαναλάβετε παρακαλῶ τοῦτο.

— Ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ ἐπαναλάβω, ἀπήντησεν ὁ πανοῦργος γέρον μετ' ἀναλλοιώτου ἀταραξίας, ὅτι τὸ μόνον μέσον τοῦ νὰ συμβιβάσῃτε τὴν ὑπόληψίν σας μετὰ τῶν συμφερόντων σας εἶναι νὰ προσφέρητε τὴν χεῖρα τῆς δεσποινίδος Λασεγλιέρ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ πρώην ἐνοικιαστοῦ σας.

Ἄλλ' ὁ μαρκήσιος δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῆ, ἐρρίφθη ὑπτίως ἐπὶ τῆς ἑδρας του, ἠγέρθη, περιῆλθε δις τὸ δωμάτιον καὶ ἤλθε πάλιν νὰ καθίσῃ κατεχόμενος ὑπὸ σπασμωδικοῦ γέλωτος· τέλος δὲ συνῆλθεν ὀλίγον.

— Κύριε, ἀνερώνησες, μοὶ εἶπον μὲν ὅτι εἴσθε ἄνθρωπος εὐφυής, ἀλλ' ἤμην μακρὰν τοῦ νὰ υποθέσω εἰς πόσον μέγαν βαθμὴν ἠξίζετε τοῦτο. Διάβολε! πόσον ταχέως προβαίνετε! τί διορατικὸς νοῦς! τί ἀσφαλὲς ὄμμα! ποία μέθοδος τοῦ συμβιβάζειν τὰ πράγματα! Ἀφοῦ ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ ἐφθάσατε εἰς τόσον μέγα βαθμὸν πολυμαθείας, ἐννοῶ ὅτι ἠγρίσατε πολὺ μικρὸς νὰ φοιτᾶτε εἰς τὸ σχολεῖον. Μὰ τὸν Θεόν, τί ἄβυσσος γνώσεων! Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ κυρία Δετουρνέλ, ὁσάνκις ἐξέρχεται μετ' ὑμῶν τὴν Κυριακὴν εἰς Βλοσσάκ, κρατεῖ ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν. Ἀλλά, κύριε νομοδιδάσκαλε, προσέθηκεν ἀλλάσσω ἀποτόμως ὑφους, ἐλησημονήσατε ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς ἵνα ἐξετάσῃτε νομικῶς τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὄχι ἵνα μοὶ δώσητε συμβουλὰς περὶ πραγμάτων, εἰς ἃ δὲν σὰς ἔδωκα τὴν ἄδειαν ν' ἀναμιγνύεσθε.

— Ὅσέ μου, ὑπέλαθεν ἀταράχως ὁ κ. Δετουρνέλ, ἐννοῶ ὅτι τοιαύτη πρότασις ἀντίκειται εἰς τὰς εὐγενεῖς ὑμῶν κλίσεις. Κύριε μαρκήσιε, θέτω ἑμαυτὸν πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν θέσιν σας, ἐγκολποῦμαι τὰς ἀντιπαθείας σας, παραδέχομαι ὅτι ἔχετε πληρέστατα δίκαιον· ἐν τούτοις ἐὰν θελήσῃτε πρὸς στιγμὴν νὰ σκεφθῆτε ὀλίγον, θέλετε ἐννοήσῃτε ὅτι καὶ ἡ μᾶλλον δικαία ὑπερηφάνεια ἀναγκάζεται ἐνίοτε νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὴν ἀνάγκην.

— Φθάνει ἔως ἐδῶ, κύριε, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, μὲ τόνον μὴ ἐπιδεικτικὸν ἐνστάσεως.

— Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμπόδιζε τὸν δόλιον γέροντα νὰ ἐξακολουθήσῃ.

— Κύριε μαρκήσιε, ἀπήντησε μετὰ σταθερότητος· τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον μου καὶ ἡ συμπάθεια, ἣν μοὶ ἐμπνέει ἡ θέσις ὑμῶν, ἢ πρὸς τὴν ἐνδοξὸν ὑμῶν οἰκογένειαν ἀφοσίωσίς μου, ἢ ἀνεγνωρισμένη εἰλικρινεῖα καὶ ἡ τιμιότης τοῦ χαρᾶκτῆρός μου, μοὶ ὑπαγορευοῦσι νὰ ἐπιμείνω· θὰ ἐπιμείνω λοιπὸν καὶ ἂν ἀκόμη ὡς ἀμειβὴν τῆς ἀ-

φωσιώσεώς μου μέλλω νὰ ὑποστῶ τὴν δογῆν καὶ τὰ σκώμματα ὑμῶν. Ὑποθέτω ὅτι ἡμέραν τινὰ ὀλισθαίνετε καὶ πίπτετε ἐντὸς τοῦ Κλαίν· δὲν ἠθελὲν εἶσθαι ἐνοχος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὁ ἰδὼν ὑμᾶς πνιγόμενον καὶ μὴ δραμῶν ὅπως σὰς σώσῃ; Αἶ λοιπὸν! ἐπέσατε ἐντὸς βραβήρου ἑκατοντάκις βαθυτέρου τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ μας καὶ ἠθελον παραλείψῃ τὸ καθήκον μου, ἐὰν δὲν μετεχειρίζομην, καίτοι φοβούμενος μὴ σὰς πληγῶσω, πάντα τὰ ἐφικτὰ μέσα ὅπως σώσω ὑμᾶς.

— Αἶ! κύριε, ἀνερώνησεν ὁ μαρκήσιος, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι οἰκειοθελῶς ζητοῦσι νὰ πνιγῶσιν, ἀφετε αὐτοὺς νὰ πνιγῶσιν ἐν εἰρήνῃ· διότι προτιμότερον εἶναι νὰ πνιγῆ τις ἐντὸς καθαροῦ ὕδατος παρά νὰ σωθῆ πρὸς κολλώμενος εἰς τὴν ἀτιμίαν καὶ τὴν αἰσχύνην.

— Τὰ αἰσθητάτα ταῦτα περιποιοῦσιν ὑμῖν τιμὴν καὶ ἀναγνωρίζω τὸν ἄξιον ἀπόγονον περικληθῶν προγόνων. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι μεγαλοποιεῖτε ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς κινδύνους γάμου μετὰ κατωτέρου, ἐνῶ δικαίως ἢ ἀδίκως, ὀφείλει τις νὰ παραδεχθῆ ὅτι ἀπὸ τινος καιροῦ αἱ ἰδέαι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐτροποποιήθησαν παραδόξως. Κύριε μαρκήσιε, ἡ ἐποχὴ ἐν ἣ ζῶμεν εἶναι ἀνώμαλος καὶ ταραχώδης, ἡ δὲ ἀριστοκρατία καίτοι ἐπανορθωθείσα καταρρέει ὀσημέραι καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίκτιπον λαμπρότητα μετ' ἧς περιέβαλον αὐτὴν, αἰσθάνεται τις ὅτι ὠχρίξ καὶ κλίνει πρὸς τὴν δύσιν της. Ἐγὼ λοιπὸν τὴν πεποιθήσιν ὅτι δὲν θέλει ἄλλως ἀναλάβῃ τὴν προτέρα αὐτῆς λάμψιν, εἰ μὴ ἐμβαπτίζομένη εἰς τὴν πανταχόθεν ὑπερχειλοῦσαν δημοκρατίαν. Ἐσκέφθην ὥρμιως περὶ τοῦ μέλλοντός σας· διότι καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἶμαι εὐπατρίδης καὶ ἀποδείξις ὅτι αἰσθάνομαι βαθύτατα τὴν ἀνάγκην νὰ συνδεθῶμεν μετὰ τοῦ ὄχλου, εἶναι ὅτι ἀπεφάσισα ἐσχάτως νὰ νυμφεύσω τὴν θυγατέρα μου μετ' ἐνὸς κλητῆρος. Τί τὰ θέλετε, ἡ ἀριστοκρατία κατήνησε σήμερον ὡς τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα μέταλλα τὰ μὴ ἀποκτῶντα σύστασιν εἰ μὴ μιγνύμενα μετ' ἄλλου στερεωτέρου. Ὁ γάμος λοιπὸν μετ' ἀνθρώπων ἐκ τοῦ ὄχλου οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ κεραυναγωγὸς προστατεύων ἡμᾶς κατὰ τῶν καταγιγῶν· διότι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην αἱ κοινωνικαὶ τάξεις παραδόξως ἀνακυκλῶνται περὶ ἡμᾶς καὶ ἐντὸς εἴκοσιν ἐτῶν ὁ εὐπατρίδης θέλει ἀναμιχθῆ μετὰ τὸν ὄχλον, ἐνῶ ἐκ τῶν κατωτέρων στρωμάτων νέα θέλει σχηματισθῆ ἀριστοκρατία. Κύριε μαρκήσιε, θέλετε νὰ σὰς εἴπω ὅλην τὴν σκέψιν μου;

— Δὲν ἔχω καμμίαν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν μάθω.

— Ἐν τούτοις θέλω σὰς τὴν εἶπει, ἀπήντησεν ὁ μικρός, ἀλλ' ἀποτρόπαιος ἐκεῖνος γέρον· χάρις εἰς τὸ ἐπιφανὲς ὄνομά σας, χάρις εἰς τὴν μεγάλην παρουσίαν σας, εἰς τὴν εὐφυίαν σας, εἰς τοὺς ἀριστοκρατικούς σας τρόπους, δὲν εἴσθε πολὺ δημοφιλῆς ἐνταῦθα. Ἐχγετε ἐχθροῦς, ἀλλὰ τίς ἀνώτερας περιωπῆς ἄνθρωπος δὲν ἔχει; Ἀπ' ἐναντίας,

ἀς οἰκτείρωμεν τὸν μὴ ἔχοντα δύο ἢ τρεῖς. Σὺς λοιπὸν ἔχετε πολλοὺς· καὶ πῶς ἠδύνατο νὰ ἔχη ἄλλως; Δὲν ἀγαπᾷ ὑμᾶς ὁ ὄχλος· καὶ τί ἀπλούστερον, ἀφοῦ ἡ δημοτικότης εἶναι τὸ προτέρημα τῶν ἀνοήτων καὶ μετρίων ἀνθρώπων; Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἔχετε τὴν τιμὴν νὰ εἴσθε μισητός.

— Κύριε. . .

— Ἀφήσατε κατὰ μέρος τὴν μετριοφροσύνην, κύριε μαρκήσιε· σᾶς ἐχθρεύονται καὶ χρησιμεύετε ὡς σημεῖον σκοποβολῆς εἰς μερίδα τινὰ ὀσημέραι θρασυνομένην καὶ ἐπαπειλοῦσαν νὰ γείνη ἡ πλειονοψηφία τοῦ ἔθνος. Δὲν θέλω βεβαίως ν' ἀναφέρω τὰς ποταπὰς συκοφαντίας, ἀς οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ ἄνευ ἀρχῶν καὶ νόμων διαδίδουσιν ἀπαύστως καθ' ὑμῶν. Γνωρίζω κάλλιστα ὅποιον σβάς ὀφείλεται ὑμῖν, ὥστε νὰ συγκατανεύσω ποτὲ νὰ γείνω ἡ ἡγὼ τῶν χυδαίων αὐτῶν φλυαριῶν. Κατηγοροῦσιν ὑμᾶς ἀναφανδὸν ὅτι ἐγκατελείψατε τὴν πατρίδα καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη ἐκινδύνευεν, ὅτι ἐλάβετε τὰ ὄπλα ἐναντίον τῆς Γαλλίας.

— Κύριε, υπέλαβεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ μετὰ δικαίας ἀγανακτήσεως· οὐδέποτε ἔλαβον ὄπλα ἐναντίον οὐδενός.

— Εἶμαι πεπεισμένος περὶ τούτου, κύριε μαρκήσιε, καὶ ὅλοι οἱ τίμιοι ἄνθρωποι φρονοῦσιν ὡς ἐγώ, ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ φιλελεύθεροι οὐδενὸς σέβονται καὶ οἱ τίμιοι ἄνθρωποι εἶναι σπάνιοι. Εὐχαριστοῦνται λοιπὸν θεωροῦντες ὑμᾶς ὡς ἐπιβουλευόμενον τὴν δημοσίαν ἐλευθερίαν· φήμη διατρέχει ὅτι μισεῖτε τοὺς νέους θεσμούς, ὅτι προσπαθεῖτε νὰ ἐπαναφέρητε εἰς τὰς ἰδιοκτησίας σας τὴν φορολογίαν καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τιμαριωτῶν ἐπὶ τῶν χωρικῶν προνόμια. Βεβαιοῦσιν ὅτι ἐγράψατε εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα Λουδοβίκον τὸν δέκατον ὄγδοον, συμβουλευνόν αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ βουλευτήριον, ὡς εἰσηγήθη Λουδοβίκος ὁ δέκατος τέταρτος, μὲ τὸ μαζίγιον ἀνὰ χεῖρας καὶ φερῶν ὑψηλὰ στρατιωτικὰ ὑποδήματα. Διαδίδουσιν ἐπίσης ὅτι ἐορτάζετε κατ' ἔτος τὴν ἐπέτειον τῆς μάχης τοῦ Βατερλώ, ὑποπετεύουσιν ὑμᾶς ὡς εὐρισκόμενον εἰς μυστικὰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν Ἰησοῦϊτῶν, τέλος κατήντησαν νὰ εἴπωσιν ὅτι ἀναφανδὸν περιφρονεῖτε τὴν δόξαν τῶν Λεγεῶνων μας προσάπτων καθ' ἑκάστην εἰς τὴν οὐρὰν τῶν ἵππων σας τρίχρουν ταινίαν! Ἄλλ' οἱ συκοφαντοῦντες δὲν περιορίστησαν ἕως ἐδῶ· λέγουσι πρὸς τούτους ὅτι ὁ γέρων Σταμπλὴ ὑπῆρξε θύμα τοῦ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης σας, ὅτι εἰς ἀμειβὴν τῶν εὐεργεσιῶν του ἀφήκατε αὐτὸν ν' ἀποθάνῃ τῆς θλίψεως. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς φοβήσω, ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὑμῖν, ὅτι εἰς τὸ σημεῖον εἰς ὃ εὐρίσκονται τὰ πράγματα, ἐὰν ἐξαργῆ δευτέρα ἐπανάστασις—καὶ Κύριος οἶδε τί ἐπιφυλάττει ὑμῖν τὸ μέλλον.—τότε κύριε μαρκήσιε, πρέπει νὰ σπεύσῃτε νὰ σωθῆτε μακρὰν τῆς Γαλλίας· ἄλλως δὲν ἐγγυῶμαι περὶ τῆς κεφαλῆς σας.

— Μά, κύριε, τοῦτο εἶναι προδοσία, ἀνεφώνη-

σεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ, ὅστις τὰ ἔχασεν ἀκούσας τοὺς τελευταίους πούτους λόγους τοῦ σατανικοῦ γέροντος· γνωρίζετε ὅτι οἱ φιλελεύθεροι εἶναι ἄθλιοι καὶ ἔλκενοι ἄνθρωποι! Ἐγώ, ἐχθρὸς τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν; Ἐγώ, ὅστις εἶμαι λάτρης αὐτῶν! Πῶς θέατε δὲ νὰ μισῶ τοὺς νέους θεσμούς ἀφοῦ δὲν γνωρίζω αὐτούς; Οἱ Ἰησοῦϊται! Ἄλλὰ, μὰ τὸν Θεόν, οὔτε εἶδόν ποτε Ἰησοῦϊτην εἰς τὴν ζωὴν μου. Παραλείπω τὰ ἐπίλοιπα, διότι δὲν καταδέχομαι νὰ δικαιολογηθῶ ἐναντίον τοιούτων ποταπῶν συκοφαντιῶν. Ὅσον δὲ διὰ δευτέραν ἐπανάστασιν, εἶμαι βέβαιος, κύριε, ὅτι εἴπατε τοῦτο ἀστείευόμενος.

— Ὅχι, κύριε, δὲν ἀστείευμαι διόλου, υπέλαβε ζωηρῶς ὁ κύριος Δετουρνέλ· ἡ θύελλα προετοιμάζεται, τὰ πολιτικὰ πάθη ἐξαγριοῦνται, τὸ ἔδαφος ὑποσικιάπεται ὑπὸ τοὺς πόδας μας καὶ ὁ κίνδυνος ἐπίκειται μέγας καὶ φοβερός. Σᾶς τὸ λέγω σπουδαίως· ἐὰν δὲν θέλητε νὰ καταληφθῆτε ἐξ ἀπροόπτου, προσέξατε, τείνατε τὸ οὖς, ἀκροάσθητε τοὺς υποκώφους μυκηθμούς, μὴ ἐπαναπαύεσθε εἰς τὰ φαινόμενα, ἀλλ' ἔστε ἀγρυπνος νύκτα καὶ ἡμέραν· θέσατε ἐντὸς τῶν κιβωτίων σας ὅ,τι δύνασθε νὰ λάβητε μετ' ὑμῶν, ὥστε ἄμα ἀντηχῆσῃ ὁ πρῶτος κεραυνός, τότε νὰ μὴ σᾶς μένη πλέον εἰ μὴ νὰ κλείσητε τὰ κιβωτιά σας καὶ νὰ φύγητε.

Ὁ μαρκήσιος ὠχρίασε καὶ ἔντρομος ἠτένισε τὸν κύριον Δετουρνέλ, ἀλλ' ὁ χαϊρέκακος γέρον ἐξηκολούθησε·

— Βλέπετε λοιπὸν, κύριε μαρκήσιε, ὅτι ὁ γάμος μετὰ κατωτέρου ἔχει καὶ αὐτὸς τὰ καλά του; Ἐννοεῖτε νῦν ὅτι νυμφεῶν τὴν δεσποινίδα Λασεγλιέρ μετὰ τοῦ Βερνάρδου κάμετε πολιτικὸν συνδυασμὸν ἐσκεμμένον καὶ ἐμβριθῆ; Παραδέξασθε ὅτι οὕτως ἐνεργῶν μεταβάλλετε τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων; Ὑποπετεύουσιν ὑμᾶς ὡς ἐχθρὸν τοῦ λαοῦ· σεῖς νυμφεύετε τὴν θυγατέρα σας μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ χωρικοῦ· κατηγοροῦσιν ὑμᾶς ὡς περιφρονοῦντα τὴν δόξαν τῆς Γαλλίας, σεῖς υἱοθετεῖτε στρατιώτην ἀναδειχθέντα ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ· κατακρίνουσιν ὑμᾶς ἐπὶ ἀγνωμοσύνη, σεῖς μιγνύετε τὸ αἷμά σας μετὰ τοῦ αἵματος τοῦ εὐεργέτου σας καὶ οὕτω ἀποσομοῦτε τοὺς συκοφαντοῦντας, ἀροπλίζετε τοὺς ἐπιβουλευόντας ὑμᾶς, κερδίζετε τὴν κοινὴν γνώμην καὶ αποκτᾶτε συμμάχους αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς σας· τέλος, σώζετε ἐκ τοῦ κεραυνοῦ τὴν κεφαλὴν σας καὶ τὴν περιουσίαν σας καὶ γηράσκετε ἐν μέσῳ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς λαμπρότητος τῶν προγόνων σας εὐδαιμῶν, ἥσυχος, τιμώμενος ὑπὸ πάντων καὶ ἐξηστραλισμένος ἐναντίον τῶν κινδύνων τῆς ἐπανάστασεως.

— Κύριε, ἀπήντησε μετ' ἀξιοπρεπείας ὁ μαρκήσιος, ἐὰν γείνη ἀνάγκη καὶ ἡ θυγάτηρ μου καὶ ἐγὼ θέλομεν ἀναβῆ ἀταράχως τὰς βαθμίδας τῆς λαμνητόμου· διότι δύνανται νὰ χύσωσι τὸ αἷμά μας, ἀλλ' ἐνὸσω ῥέει εἰς τὰς φλέδας μας δὲν θά

τὸ μολύνωσι ποτέ. Δόξα τῷ Θεῷ οἱ εὐπατρίδαι τῆς Γαλλίας ἔδειξαν ὅτι γνωρίζουσι νὰ ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τῶν.

— Τὸ νὰ ἀποθάνῃ τις εἶναι εὐκολον, εἶναι ὅμως δυσκολώτατον τὸ νὰ ζήσῃ· διότι ἐὰν ἡ λαίμητος ἦτο στημένη πρὸ τῆς θύρας σας, τότε ἐγὼ ὁ ἴδιος ἤθελον σὰς δώσει τὴν χεῖρα καὶ σὰς εἶπει· — Ἀνάβητε, ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὸν οὐρανὸν εἶναι ἐλευθέρη! » Ἄλλ' ἕως νὰ φθάσῃ τις ἕως ἐκεῖ πόσας τρομερὰς ἡμέρας ἔχει νὰ διέλθῃ, σκεφθῆτε, κύριε μαρκήσιε. . .

— Φθάνει ἕως ἐδῶ, κύριε, εἶπεν ὁ μαρκήσιος ἐξάγων ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς μεταξίνης ἀναξυρίδος του μικρὸν δικτυωτὸν βαλάντιον, ὅπερ κρυφίως διωλίσθησεν ἐντὸς τῆς χειρὸς τοῦ κυρίου Δετουρνέλ. Σὰς εὐχαρίστησεν διότι μὲ δισεκαθάσατε πρὸ πολλοῦ δὲν ἐγέλασα μὲ τόσῃν εὐχαρίστησιν.

— Κύριε μαρκήσιε, ὑπέλαθεν ὁ κύριος Δετουρνέλ, ἀφίπων ἀφελῶς τὸ βαλάντιον νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ δαπέδου, μὲ ἀντεμεψάτε ἀρκούντως τιμήσας με διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης σας, ἐκτὸς τούτου ἐὰν πραγματικῶς κατώρθωσα νὰ κάμω ὑμᾶς νὰ γελάσητε, καίτοι εἰς τοσοῦτον δεινὴν εὐρισκόμενον θέσιν, θεωρῶ τοῦτο, ὡς τὸν μέγιστον τῶν θριάμβων μου καὶ σὰς εἶμαι ἐγὼ ὁ ὑπόχρεως. Ὅσακις λοιπὸν θελήσετε νὰ προστρέξητε εἰς τὰς ἀσθενεῖς μου γνώσεις, δὲν ἔχετε εἰ μὴ νὰ μοὶ γράψετε ὀλίγας λέξεις καὶ θὰ εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας· θέλω δὲ λογίξαι ἐμαυτὸν εὐτυχῆ ἐὰν κατορθώσω, ὡς σήμερον, νὰ φέρω γαλήνην εἰς τὸ πνεῦμά σας.

— Εἶσθε παρὰ πολὺ καλός.

— Καὶ πῶς; καίτοι ὁ οἶκος οὗτος δὲν εἶναι πλέον ἰδιόκός σας, καίτοι δὲν ἔχετε πλέον οὔτε μέγαρον, οὔτε κήπους, οὔτε δάση, οὔτε ἐπαύλεις, οὔτε γωνίαν γῆς ἐφ' ἧς νὰ στήσῃτε τὴν σκηνὴν σας, εἶσθε πάντοτε δι' ἐμὲ μαρκήσιος Λασεγλιέρ, μεγαλειότερος ἐν τῇ δυστυχίᾳ παρ' ὅσον ὑπὸ ἡρέκατέ ποτε εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας. Τοιοῦτος εἶναι ὁ χαρακτήρ μου, συμμερίζομαι τὴν θλίψιν τῶν δυστυχούντων, συμπαθῶ πρὸς τοὺς ἠτημένους καὶ ἐὰν αἱ πολιτικά μου δοξασαί μου ἐπέτρεπον τοῦτο, ἤθελον συνοδεύει τὸν Ναπολέοντα εἰς τὴν ἁγίαν Ἑλένην. Ἔστε λοιπὸν βέβαιος ὅτι τὸ σέβας καὶ ἡ ἀφοσίωσίς μου θέλουσι παρακολουθήσει ὑμᾶς εἰς οἰκνῆκαθε θέσιν καὶ ἂν εὐρεθῆτε, καὶ ὅτι θέλετέ με εὐρεῖ πάντοτε πιστὸν φίλον ἐν τῇ δυστυχίᾳ σας.

— Ἔστε βέβαιος καὶ ὑμεῖς, κύριε, ὅτι τὸ σέβας καὶ ἡ ἀφοσίωσίς σας θὰ μοὶ ἦναι πολύτιμος παρηγορία, ἀπήντησεν ὁ μαρκήσιος σύρων πρὸς ἐαυτὸν τὴν ταινίαν τοῦ κώδωνος.

Ὁ κύριος Δετουρνέλ ἠγέρθη, ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ ἔστη πρὸ τῆς θύρας, ἔστρεψε περὶ ἐαυτὸν βλέμμα ἐταστικὸν καὶ ἐθεώρησε μετ' εὐχαριστήσεως τὰ καθέκαστα τοῦ πολυτελοῦς ἐκείνου δωματίου.

— Γοητευτικὸν ἐνδιαίτημα! ἐψιθύρισεν ὡς δὲ μιλῶν καθ' ἑαυτὸν τάπησ τοῦ Aubusson, δαμασκηνὰ παραπετάσματα τῆς Γενούης, ἀγγειοπλαστικά ἔργα τῶν Σεβρῶν καὶ τῆς Σαξωνίας, ἐπιπλα τοῦ Boule, κρυστάλλινα ἀγγεῖα τῆς Βοεμίας, ζωγραφικὰ καὶ γλυπτικὰ ἔργα διασήμεων καλλιτεχνῶν, πόσον ὠρκα εἶναι τὰ πάντα! . . . Κύριε μαρκήσιε, ζήτε ἐνταῦθα ὡς βασιλεύς. Καὶ οἱ κῆποι καὶ τὰ δάση ταῦτα, προσέθηκε, πλησιάζουν πρὸς τὸ παράθυρον, ποῖαν μεγαλοπρέπειαν δίδουσιν εἰς τὴν τοποθεσίαν! Κατὰ τὰς ἐαρινὰς νύκτας καθήμενος παρὰ τὴν ἐστίαν σας, ἀκούετε βεβαίως τὰ ἄσματα τῶν ἀηδόνων.

Ἄλλ' ἡ θύρα ἠνοιχθη καὶ ὑπηρέτης ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ.

— Ὑασμε, εἶπεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ ὠθῶν διὰ τοῦ ποδὸς τὸ ἐπὶ τοῦ τάπητος κατακείμενον δικτυωτὸν βαλάντιον διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου ἔλαμπον τὰ χρυσὰ νομίσματα ὡς λεπίδες ἰχθύος, λάβε τοῦτο, σοὶ τὸ προσφέρει ὁ κύριος Δετουρνέλ. Χαίρετε, κύριε Δετουρνέλ, τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς τὴν σύζυγόν σας. Ὑασμε, ἐδήγησε τὸν κύριον τῷ ὀφείλει τὴν φιλοφροσύνην ταύτην.

Καὶ ταῦτα λέγων, ἔστρεψε νωχελῶς τὰ νῶτα καὶ βυθισθεὶς ὑπὸ τὸ διπλοῦν παραπέτασμα ἐνὸς τῶν παραθύρων ἤγγισε διὰ τοῦ μετώπου τὰς ὑέλους. Ἄλλ' ἐνῶ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ κύριος Δετουρνέλ, εὐρίσκατο ἤδη ἔξω τοῦ μεγάρου, αἴφνης ὁ μοχθηρὸς γέρον, ὡς ὄρις λαθραίως διολισθησας, ἠψώθη ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν του καὶ κύψας πρὸς τὸ οὐς τοῦ μαρκησίου: — «Κύριε μαρκήσιε, εἶπε χαμηλῆ τῇ φωνῇ καὶ μὲ ὕψος μυστηριώδες.

— Πῶς! εἶσθε ἀκόμη ἐδῶ; ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ στραφεὶς ἀποτόμως.

— Ὡς τελευταίαν συμβουλήν, σὰς λέγω· ἡ περίστασις εἶναι κρίσιμος· θέλετε νὰ σωθῆτε; νυμφεύσατε τὴν θυγατέρα σας μὲ τὸν Βερνάρδον.

Ἄλλὰ σταλαῖς ἐς κόρακας δπὸ τοῦ εὐπατρίδου ἐξῆλθε τέλος τοῦ δωματίου, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Ὑάσμου, ὅστις ἔκαμνεν αὐτῷ ἐπανειλημμένας ὑποκλίσεις καὶ ἀνεχώρησε τοῦ μεγάρου περιχαρὴς ὡς ἰκτίς, ἥτις ἐξερχομένη τοῦ ὀρνιθῶνος ἐν ᾧ ἔκαμε θραῦσιν, λείχει ἔτι τὰ χεῖλη.

Οὕτω λοιπὸν ὁ κύριος Δετουρνέλ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἤγγισε τὴν πληγὴν τοῦ μαρκησίου ἵνα θεραπεύσῃ αὐτήν, ἐνεστάλαξε δηλητήριον, καὶ ὁ ἀτυχὴς ἀσθενής, ὅστις καὶ πρὶν ἔτι καλῆσθαι τὸν ἠσθάνετο ἐαυτὸν βαρέως ἀσθενούντα, ἐβεβαίωθη νῦν, ὅτι τὸ πάθημα αὐτοῦ ἦτο ἀνίατον καὶ θανατηφόρον. Τοιοῦτον ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀξιωμαθημονεύτου ἐκείνης γνωμοδοτήσεως.

Ἔπειτα συνέχισε.

ΑΡΣΙΝΟΝ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὁ λόρδος Σέστερφιλδ ἐχαρακτήριζε τὸν εὐγενῆ λέγων ὅτι εἶπε ὁ κατ' ἐξοχὴν γι.λα.λήθης ἄνθρωπος.